

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

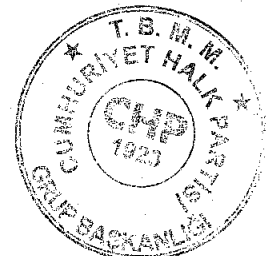
Tarih: 27 Kasım 2015
Sayı: 313

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

5237 sayılı Türk Ceza Kanununda değişiklik yapılmasına dair kanun teklifim gerekçesiyle ekte sunulmuştur. Gereğini arz ederim.

Av. Mahmut TANAL
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon				
Esas Komisyon	Adalet			
Tarih:	04 Ocak 2016		E.No: 2/368	
Ysm. Uzm.	Bşk. Yrd.	Başkan	Gn. Sek. Yrd.	Gen. Sek.
<i>[Signature]</i>	<i>[Signature]</i>	<i>[Signature]</i>	<i>[Signature]</i>	<i>[Signature]</i>
TBMM BAŞKANI	<i>[Signature]</i>			

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ
27 Kasım 2015
Numara:

TBMM GENEL EVRAK
27 Kasım 2015
No: 6421

GENEL GEREKÇE

5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 299'uncu maddesi şu şekildedir:

"Cumhurbaşkanına hakaret Madde 299-

(1) *Cumhurbaşkanına hakaret eden kişi, bir yıldan dört yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.*

(2) *(Değişik: 29/6/2005 – 5377/35 md.) Suçun alenen işlenmesi hâlinde, verilecek ceza altıda biri oranında artırılır.*

(3) *Bu suçtan dolayı kovuşturma yapılması, Adalet Bakanının iznine bağlıdır."*

Söz konusu kanun hükmü Anayasamızın 90'ıncı madde hükümleri çerçevesinde esas alınmaz ve uygulanamaz. Şöyle ki: Anayasa'nın 90. Maddesinin son fıkrasına göre "usulüne göre yürürlüğe konulmuş temel hak ve özgürlüklere ilişkin milletlerarası andlaşmalarla kanunların aynı konuda farklı hükümler içermesi nedeniyle çıkabilecek uyuşmazlıklarda milletlerarası andlaşma hükümleri esas alınır." ve yine Anayasa Mahkemesi'nin 2013/2187 başvuru sayı, 19/12/2013 tarihli kararına göre ise: "Anayasa'nın 90. Maddesinin beşinci fıkrası uyarınca, sözleşmeler hukuk sistemimizin bir parçası olup kanunlar gibi uygulanma özelliğine sahiptir. Yine aynı fıkra göre, uygulamada bir kanun hükmü ile temel hak ve özgürlüklere ilişkin olan sözleşme hükümleri arasında bir uyuşmazlığın bulunması halinde, sözleşme hükümlerinin esas alınması zorunludur. Bu kural bir zımni ilga kuralı olup, temel hak ve özgürlüklere ilişkin sözleşme hükümleriyle çatışan kanun hükümlerinin uygulanma kabiliyetini ortadan kaldırmaktadır."

Cumhurbaşkanına hakaret suçunu düzenleyen 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 299. Maddesi ile ilgili Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) nin kararları incelendiğinde Cumhurbaşkanına hakaret suçunun ayrı bir suç olarak görülmesinin mümkün olmadığı, suçun bu haliyle öngörülmesinin ise AİHS'e aykırı olduğu açıkça anlaşılmaktadır.

AİHM'nin 51279/99 sayı 25.06.2002 tarihli Colombani/Fransa davasında Fas Kralı'na hakaret ettiği gerekçesi ile Fransa Devleti'nin 1881 tarihli Basın Yasası'nın 36'ıncı maddesi gereğince -devlet başkanına hakaret- suçunu işlediği tespit edilen başvurucu ile ilgili şu kararı vermiştir: "Yabancı bir devlet başkanı hakarete uğradığını iddia ediyorsa, herkes için olağan başvuru yollarını kullanabilir ama bunun için ayrıcalıklı korumadan yararlanamaz." Denilmiş ve Fransa hükümeti bu AİHM kararı üzerine ilgili hükmü ilga etmiştir.

Ayrıca Türkiye ile ilgili Pakdemirli/Türkiye başvurusuna konu bir hukuk davasında hakim, davacının Cumhurbaşkanı (Süleyman Demirel) olmasını dikkate alarak ve ulusal mevzuat ve içtihatlardaki orantılılık ilkesine aykırı olarak davalının daha yüksek tazminat ödemesine karar vermiştir. AİHM konuya ilişkin Pakdemirli/Türkiye 35839/97 sayı 22.02.2005 tarihli kararında, Colombani kararında öngördüğü pozisyonun daha soyut bir yasa hükmünün hakim tarafından uygulanması durumunda da geçerli Pakdemirli kararında belirtmiştir. Bu karara göre "bir kişi hakaret davasında salt devlet başkanı olduğu için diğer vatandaşlardan daha fazla koruma göremez."

AİHM 75510/01 sayı 26.06.2007 tarihli Artun ve Güvener/Türkiye kararında "ifade özgürlüğü karşısında devlet başkanının ayrıcalıklı statüsü kabul göremez"

Ve yine AIHM'nin 2034/07 sayı 15.03.2011 tarihli Otegi Mondragon/İspanya kararında: "Cumhuriyetçi rejimlerde devlet başkanlarının statülerinin aşırı korunmasıyla ilgili içtihadını hatırlatarak özel yasalarla bazı kişilere hakarete karşı daha fazla koruma sağlanmasının Sözleşme'nin ruhuna aykırı olduğu, devletin tarafsızlığını temsil eden İspanya Kralı'nın diğer insanlardan ayrıcalıklı bir hakaret hükmüyle korunmasının meşru olup olmadığını tartışan AIHM, Kral'ın bile ayrıcalıklı bir korumadan yararlanamayacağına karar vermiştir. Ayrıca AIHM, Kral'ın politik tartışmalarda tarafsız bir hakem ve devlet simgesi konumunda olmasının, onun, resmi görevlerinin ifasıyla ilgili veya devletin temsilcisi olarak, bu devletin, monarşi rejimi dahil, anayasal yapısına meşru yollarla itiraz eden kişiler başta olmak üzere başkaları tarafından eleştirilemeyeceği anlamına gelmeyeceğini belirtmiştir.

Yukarıda verdiğim somut örneklerden de anlaşılacağı üzere gerek AIHM ve gerekse de Anayasa Mahkemesi kararları ışığında; herhangi bir devlet başkanını o ülkede yaşayan diğer insanlardan daha fazla koruyan tüm ceza hukuku hükümleri AIHS'in 10. Maddesine aykırı görülmektedir. Bu durum tarafsız bir Kral için de geçerlidir.

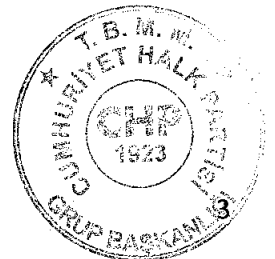
Ancak Türkiye'de tarafsızlığı tartışılan Cumhurbaşkanı'na hakaret suçlamasıyla TCK 299'uncu maddesi dayanak gösterilerek çok sayıda soruşturma ve kovuşturma yapılmakta, bu yöntem ile Cumhurbaşkanı'nın herhangi bir şekilde eleştirilmesi konusunda caydırıcı bir etki yaratılmaya çalışılmaktadır.

AIHM tarafından açıkça AIHS'e aykırı olduğu saptanan TCK 299. maddesi Anayasanın 90. Maddesi'ne aykırı olduğu halde bu şekilde kullanıldığı sürece hakkında soruşturma ve kovuşturma açılan kişilerin ifade özgürlükleri açıkça ve sistematik bir biçimde ihlal edilmeye devam edecektir. Bu durum ise Türkiye'yi AIHM karşısında zor duruma düşürecek yüklü tazminatlarla karşı karşıya bırakacaktır.

Bu madde zımnen ilga edilmiş olmakla birlikte ne yazık ki hala bu madde gereğince soruşturma ve kovuşturma yapılmaktadır.

Oysa ki Avrupa Konseyi'ne üye hiçbir ülkede devlet başkanına hakaret edildiği gerekçesi ile soruşturma açılamamaktadır.

Yukarıda somut örnekler ile belirttiğim hususlar çerçevesinde gerek Uluslararası Sözleşmeler gerekse de Anayasa'ya aykırı olan, ve bu nedenle zımnen ilga olan 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 299'uncu maddesinin kaldırılması gerekmektedir.

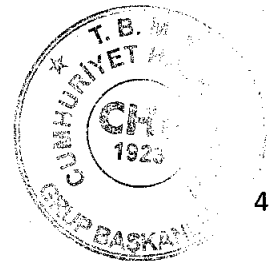

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Gerek Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 10'uncu maddesi gerekse de Anayasa'nın 90'ıncı maddesine aykırı olduğundan zımnen ilga olan 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 299'uncu maddesinin kaldırılması için işbu kanun teklifimin verilmesi gereği hasıl olmuştur.

MADDE 2- Yürürlük maddesidir.

MADDE 3- Yürütme maddesidir.

**5237 SAYILI TÜRK CEZA KANUNU'NDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR
KANUN TEKLİFİ**

MADDE1 –5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 299'uncu maddesi kaldırılmıştır.

MADDE 2 – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3 – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

